

Vera Beths, viool
Merel Junge, viool
Heleen Hulst, altviool
Job ter Haar, cello
Lars Wouters van den Oudenweijer, klarinet

Programma: 'Herbststimmung'

Gelauwerde specialisten in de kamermuziek vertolken de prachtige klarinetkwintetten Brahms en Fuchs.

In de nadagen van zijn carrière wordt Johannes Brahms door de hertog van Sachsen-Meiningen gevraagd nieuw compositiewerk uit te proberen bij diens hoforkest. Het is bij dit orkest dat Brahms eerste klarinettist Richard Mühlfeld leert kennen, en daarmee het volledige potentieel van de klarinet. De donkere, nostalgische klankkleur van het instrument past goed bij de herfststemming waarin de inmiddels bijna 60-jarige componist verkeert.

Die periode inspireerde Brahms liefst twee klarinetsonates, een klarinettrio en een klarinetkwintet te componeren. In het klarinetkwintet, opgedragen aan Mühlfeld en algemeen beschouwd als een van de hoogtepunten in de kamermuziekgeschiedenis, lijkt Brahms de ultieme balans tussen hoofd en hart te hebben gevonden. In een bitterzoete toonzetting ontvouwt zich een evenwichtige compositie, met meer subtiele inter-thematische relaties en transfiguraties dan in welk ander werk van Brahms dan ook. Het lijkt dat de soms als nors en moeizaam bekend staande componist eindelijk vrede heeft gevonden en een besef van de vergankelijkheid van het leven liefdevol in noten heeft vertaald.

Als componist lijkt Robert Fuchs in onze tijd wat vergeten te zijn. Bij leven kan Fuchs echter rekenen op veel bewondering, onder meer van zijn leraar Brahms, toch niet echt bekend om zijn spontane loftuitingen aan het adres van collega's. Als compositieleraar heeft hij prominente leerlingen als Mahler, Sibelius en Von Zemlinsky onder zijn hoede. Terwijl de moderne muziek in Parijs en Wenen al ruimschoots het daglicht heeft gezien, schrijft Fuchs twee decennia nadat Brahms zijn monumentale klarinetkwintet heeft geschreven, een eigen kwintet: een laatromantisch eerbetoon aan zijn grote voorbeeld. Welhaast een retro-stuk, met charmante Weense lyriek a la Schubert en nostalgische harmonieën a la Brahms. Net als bij Brahms is in dit werk de klarinet vooral onderdeel van het kleurenpalet, samensmeltend met de sonoriteit van de vier strijkers, meer dan de expliciete solist.

Johannes Brahms
1833-1897

Klarinetkwintet in b opus 115

Robert Fuchs
1847-1927

Klarinetkwintet in Es opus 102